

17.9.2025

VN/27387/2024
STM125:00/2024**2025/4 TYÖTURVALLISUUSSÄÄNNÖKSIÄ VALMISTELEVAN NEUVOTTELUKUNNAN PÖYTÄKIRJA
17.9.2025**

Aika 17.9.2025 klo 13.00-14.35

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Antti Janas	STM, puheenjohtaja
Jussi Hyrkäs	Työsuojelun aluehallinto, jäsen
Inka Douglas	STTK, jäsen
Juha Ala-Hiiri	TKL, jäsen
Anne Mironen	SAK, jäsen
Riitta Työläjärvi	SAK/PSKJ, jäsen
Minna Salli	KT, jäsen
Päivi Lanttola	VTML, jäsen
Niko Nurmela	SY, jäsen
Pia Perttula	TTL, varajäsen
Lotta Savinko	Akava, jäsen
Anne Salomaa	EK, jäsen
Laura Lassila	OM, asiantuntija (asiakohta 3)
Anne Vänskä	STM, asiantuntija (asiakohta 3)
Sirkku Saarikoski	STM, asiantuntija (asiakohta 4)
Tanja Ylitöyrä	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista. Salomaa toivoi, että muissa asioissa kerrotaan suunnitelmasta, miten työnantajien rikosoikeudellista rangaistusvastuuta on tarkoitus käsitellä TTN:ssä syksyn aikana.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Viranomaisten välinen tietojenvaihto ja valvontalain 4 c §:n muuttaminen

Laura Lassila OM:stä kertoi, että tietojenvaihtosäätelyn sujuvoittamisen hanke perustuu hallitusohjelmaan. Ehdotukset sisältävä hallituksen esitys on lausuntokierroksella ja esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle tammikuussa. Vankilaturvallisuuden parantaminen sekä työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan tehostaminen ovat hallitusohjelmassa. OM on valmistellut omalle hallinnonalalleen kuuluvat muutokset, ja muutostarpeita on muillakin hallinnonaloilla, esim. maahanmuuttohallinnossa. OM:n esityksessä on kyse mm. ulosottomiehen tietojen luovuttamisesta. Nykyisin hän ei voi luovuttaa tietoja työsuojeluviranomaisille, mutta jos kyse on ihmiskauppaepäilystä, tietoja voidaan luovuttaa esitutkintaviranomaisille. Säännöstä on tarkoitus muuttaa siten, että havaintotietoja voisi luovuttaa myös työsuojeluviranomaiselle. Ehdotetaan, että ulosottomies voisi luovuttaa esim. tietoja havaitsemastaan alipalkkauksesta. Myös Verohallinto voisi luovuttaa tietoja laajemmin kuin aiemmin työsuojeluviranomaisen tehtäviin. Harkinnan mukaan voitaisiin luovuttaa laajemmin

Saarikoski kertoi, että kemiallisista tekijöistä työssä annettua asetusta muutetaan, koska EU:n direktiivissä asetettiin uusi raja-arvo di-isosyanaateille ja päivitettiin lyijyn raja-arvoa. Di-isosyanaattien osalta täytäntöönpanosäädös on VNa kemiallisista tekijöistä työssä. Samalla asetukseen tehdään eräitä täsmennyksiä ja säädösteknisiä korjauksia. Muutettuja pykälä on neljä, ja lisäksi 20 ja 21 §:t poistetaan. 3 §:ssä määritelmää on muutettu, koska aiemmin oli tapahtunut käännösvirhe. Direktiivin suomenkieliseen versioon ei sisältynyt vaarallisia lääkkeitä, alkuperäiseen englanninkieliseen versioon sekä muihin kieliversioihin ne sisältyvät. Vastaava korjaus on aiemmin tehty myös toiseen asetukseen. 12 §:ään on lisätty viittaus liitteeseen, jossa on di-isosyanaattien raja-arvo. Muotoilua on muutettu, jotta pykälä olisi linjassa muiden sitovia raja-arvoja koskevien säännösten kanssa. 13 §:ssä oli aiemmin asetuksenantovaltuus, jollaista

nykyään ei enää voida asetuksessa antaa, vaan asetuksenantovaltuuksien tulee olla lain tasolla. Tarvittava asetuksenantovaltuus on nykyisin työturvallisuuslain 38 §:ssä. Lisäksi 13 §:ään on lisätty 2 momentti, jolla halutaan selkeyttää HTP-arvojen statusta. Momentin sisällössä ei sinänsä ole mitään uutta, koska jo työturvallisuuslaissa säädetään, että työntekijä ei saa altistua niin paljon, että siitä aiheutuisi haittaa tai vaaraa työntekijän terveydelle. Myös 15 §:ssä on ollut asetuksenantovaltuus, mutta se on poistettu. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.4.2026, kyseinen päivä on direktiivin täytäntöönpanopäivä. Lisäksi di-isosyanaattien raja-arvoille on asetettu direktiivin mukainen siirtymäaika, jonka kuluessa sovelletaan vielä vähemmän tiukkoja raja-arvoja. Liitteessä ovat uudet raja-arvot, jotka siis ovat direktiivin mukaisia. Saarikoski esitteli myös perustelumuistion.

Keskusteltiin pykälistä. Salomaa kysyi, mitä seurauksia sillä on, että HTP-arvon määritelmää ollaan muuttamassa. Eli mikä on ero sitovalla raja-arvolla ja HTP-arvolla? Saarikoski kertoi, että nykyinen tilanne ei muutu. Jo aiemmin olisi tullut ryhtyä toimenpiteisiin, jos HTP-arvot ylittyivät. Sitovaa raja-arvoa ei saa ylittää. HTP-arvon kohdalla on hieman enemmän pelivaraa; ylitystilanteessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin ja pystyä osoittamaan, miten päästään HTP-arvoon. Suomessa n. 150 EU:n indikaatiivista raja-arvoa on pantu täytäntöön HTP-arvoina. Ne eivät voi olla suositusluontoisia. Salomaa kysyi, miten paljon Suomessa on omia kansallisia raja-arvoja. Entä missä sitovan arvon ja HTP-arvon ero näkyy? Tämäkin asetus on sellainen, jonka perusteella voi seurata rikosoikeudellinen vastuu. Siksi on tärkeää, että sääntely on täsmällistä ja tarkkarajaista. Millaiseksi kokonaisuus muotoutuu työnantajan kannalta ja mistä he voivat tietää eron? Saarikoski kertoi, että raja-arvoja on yli 600, joista lähes 200 on EU-tasolta ja n. 450 omia kansallisia arvoja. Muissa EU:n jäsenmaissa tilanne on samankaltainen eli on asetettu raja-arvoja myös kansallisesti. Arvojen ylitykset on yleensä saatu hoidettua valvonnassa. On tarkoitus, että myös HTP-arvoja noudatetaan ja että on noudatettu tähänkin asti. Suositusluontoisia pitoisuuksia ei lainsäädännössä tule olla. Puheenjohtaja jatkoi, että sitovaa raja-arvoa ei saa ylittää missään tapauksessa. HTP-arvon ylittyminen sallitaan, mutta siihen liittyy toimimisvelvollisuus: on ryhdyttävä toimenpiteisiin raja-arvoon pääsemiseksi. Salomaa kysyi, missä tämä ilmenee. Puheenjohtaja vastasi, että parhaillaan käsiteltävänä olevissa kemiallisista tekijöistä työssä annetun asetuksen pykälissä 12 ja 13. Pykälässä 12 lukee, että sitovaa arvoa ei saa ylittää ja HTP-arvoja käsittelevässä pykälässä 13, että jos HTP-arvo ylittyy, tulee työnantajan ryhtyä toimenpiteisiin. Saarikoski muistutti, että tässä kemiallisten tekijöiden asetuksessa sitova raja-arvo on ainoastaan di-isosyanaateille ja lisäksi sitovia raja-arvoja on valtioneuvoston asetuksessa syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä. HTP-arvot taas annetaan erillisellä STM:n asetuksella.

Salomaa totesi, että koska rangaistusvastuu on niin ankara, tilanne ei voi olla sellainen, jossa vain luotetaan, ettei rangaistuksia tule. Rangaistusvastuuta koskeva lausuntopalaute ei näy muistiossa, sen pitäisi näkyä. Hän toivoi, että asetuksen hyväksymistä lykätään ja käydään asiaa läpi. Saarikoski on luvannut tulla kertomaan asiasta EK:n taustaryhmälle. Nurmela totesi, että on melko samoilla linjoilla Salomaan kanssa. Hänen oli pohtinut, miksei rangaistusvastuuasias näy lausuntopalautteessa ja myös sitä, onko ero selkeä HTP-arvojen ja sitovien arvojen välillä. Mironen kertoi kannattavansa esitystä ja sen ehdotettua käsittelyaikataulua. Perustelumuistion mukaan viestintä muutoksesta on tärkeää. Salomaa kysyi, onko tämä asetus koskaan ollut OM:n laintarkastuksessa. HTP-jaostossa on varmaan keskitytty raja-arvoihin, joista EK:lla ei ole huomauttamista. EK:n kommentit liittyvät määritelmien selkeyteen: pitäisikö eri raja-arvojen määritelmiä täsmentää? Tästä ei heidän jäsentensä mukaan olla keskusteltu. Puheenjohtaja kertoi, että asetus on menossa laintarkastukseen. Hän oletti, että se on ollut laintarkastuksessa myös 2015, kun asetusta on edellisen kerran muutettu. Todettiin, että perustelumuistiosta käy jo ilmi, että rikosoikeudellinen vastuu on noussut tietyissä lausunnoissa esiin. Douglas toi esiin, että heille on tärkeää, että kun 20 § kumotaan, se ei saa johtaa tilanteeseen, ettei valvontaa voitaisi tehdä. Valvonta on ilmeisesti mahdollista 7 §:n kautta. Puheenjohtaja totesi, että HTP-jaosto ja lausuntokierros on tarkoitettu siihen, että kysymykset ja mahdollisia huolenaiheita tuotaisiin esiin silloin. Salomaa pahoitteli, että asia ei ole noussut esiin aiemmin. Hän ehdotti muistioon lisäystä lausuntopalaute -kohtaan rangaistusvastuun osalta. Hän toivoi lisää aikaa keskusteluun sitovista arvoista ja HTP-arvoista. Ei ole tarkoitus avata keskustelua raja-arvojen tasosta. Savinko totesi, että Akava hyväksyisi asetuksen tällaisena. Jos lisäyksiä muistioon tehdään, hän haluaisi, että ne tulevat kaikille kirjallisesti nähtäväksi.

Keskusteltiin muistiosta ja erityisesti lausuntopalaute -kohtaan ehdotetusta lisäyksestä. Salomaa katsoi, että on olennaista, että lausunnoissa on kiinnitetty huomiota siihen, ettei rangaistusvastuuta ole käsitelty perustelumuistiossa lainkaan. Säännöksiä muutettaessa se tulisi huomioida. Nosto on tärkeä, jotta OM:n

laintarkastus osaa kiinnittää asiaan huomiota. Puheenjohtaja totesi, että ei ole ongelmallista todeta, että asiaan liittyy RL 47 luvun rikosoikeudellinen vastuu. Kuitenkin kun säädetään työturvallisuussäännösten aineellisesta sisällöstä, ei ole tarkoituksenmukaista alkaa käsitellä rangaistusvastuuta, koska se ei ole sääntelyn pääasia. Douglas totesi, että SY:n lausunnossa sanotaan, että kyseessä on yleinen työturvallisuussääntelyyn liittyvä ongelma. Tämä asetus ei ole oikea paikka käsitellä tätä kysymystä eikä asetuksen asiallinen sisältö liity siihen millään tavalla. Yleisluontoinen maininta asiasta sopii heille. Savinko oli samaa mieltä kuin Douglas. Yleisluontoinen maininta sopii, mutta olisi hyvä nähdä ensin esitys, johon lisäys on tehty. Rikosasian tuominen mukaan jokaiseen TTN:ssä käsiteltävään asiaan on tarkoitushakuista. Salomaa totesi, että hän tarkoitti lisättäväksi yleisluontoisen maininnan. Tämä on työnantajapuolelle tärkeä asia, josta on syntynyt heillä epäselvyyttä. Lisäykseen riittää rikoslain kohdan maininta ja se, että lausunnoissa on kiinnitetty asiaan huomiota. Mironen totesi, että SAK oli valmis hyväksymään muistion tällaisenaan.

Puheenjohtaja totesi, että yleisluontoinen toteamus RL 47 luvun mukaisesta rikosvastuusta voidaan lisätä sopivaan kohtaan perustelumuiotissa. Lisäys tulee hyväksyttäväksi TTN:n jäsenillä erikseen. Pohdittiin, onko muistion muutos mahdollista hyväksyä sähköpostitse vai täytyykö se hyväksyä nimenomaan kokouksessa. Puheenjohtaja totesi, että molempia tapoja on käytetty. Hän kertoi, että asetus pyritään saamaan hyväksyttäväksi seuraavaan kokoukseen 22.10. tai sitä ennen sähköpostitse. Viimeistään seuraavassa kokouksessa asetus tulee saada eteenpäin, muuten täytäntöönpanon määräajan kanssa tulee kiire.

Ehdotuksen hyväksyminen lykättiin joko seuraavaan kokoukseen tai sähköpostihyväksyntäkierrokselle.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi HTP-jaoston jäsenen muutoksesta. Kemianteollisuus ry:n edustajaksi Mirva Ojalan tilalle tulee Eliisa Irpola.

Puheenjohtaja kertoi, että työnantajan RL 47 luvun mukaisen rikosvastuun selvittämisestä on suunniteltu keskusteltavan marraskuun kokouksessa. Muiden maiden tilanteen selvittämisestä on annettu toimeksianto. Lisäksi avilta on pyydetty, että sieltä tulotaisiin kertomaan avin näkemys siitä, millaisista asioista työturvallisuusrikokset koostuvat ja mitä niistä seuraa. Avi ei ole vielä kuitannut pyyntöä. Lokakuun kokouksessa esillä ovat tänään lykätty kemiallisia tekijöitä koskeva asetus sekä ammattitauti-ilmoitusta koskeva asia.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.35.

Antti Janas

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri